

NEPÜNK

Director și Șefredactor: **Wasserstrom Sándor****REVISTA EVREIASCĂ**Redactor responsabil: **Leitner Zoltán**

Keseres alternativa

'Az egész világ remeg attól a gondolat-tól, hogy kirobban a háború. Az európai népek, felelős politikusok épen úgy, mint egyszerű emberek úgy vélik, hogy rövidesen sorsdöntő események fognak lezajlani. Nürnberg az a pont, ahonnan valószínűleg kiemelődik ez a világ mind a négy sarkából.

Bennünket zsidókat még több szempontból érdekel ez a rettentő probléma, mint a többi embert. Érdekel mindenekelőtt mint olyan emberek, akiknek van katonaköteles apjuk, fiuk, akiknek életéért remeg a család. Érdekel bennünket, mint polgárokat, akiknek életére kihatással lehet a háború, mégha úgy véljük is, hogy bizonyos határokat elkerül. Mi lesz az ügyvéd klientáléjával, az orvosi praxissal, a kereskedő üzletével, az iparos műhelyével? A legtöbb kelet- és közép-európai országban amúgy is tépik-cibálják a rendeletek, a zsidó kenyérkereseti lehetőségeket a minimumra redukálják, vagy mondjuk ki érthetően: kivesszük a szájukból a falatot. Mindennek pedig oka: a hitleri koncepció, amely legfőbb programjába vette a zsidók kiűldözését — a világból! Nem tulsz az a szó „a világból”, mert ha csak Németország területén nem bírnák el a zsidók jelenlétét, akkor nem akadályoznak meg a palesztinai országépítést. De ez valóságos „kiűrtásra” megy és az európai zsidóság félig ájultan szenved el naponta a — horogütéseket.

A zsidóság fél a háborútól, de ha objektíve nézzük az eseményeket, akkor azt kell mondjuk, hogy a zsidóság — bár nem szólhat bele az eseményekbe, — csak két rossz között választhat. Vagy terjeszkedik a hitlerizmus és aratja további győzelmét, foglalja el új területeit és akkor a zsidóság teljesen koldusbotra jut. A dachau tábort már eddig is a zsidóság tizezreit foglalja magába és ez elproletarizálódik és olyan üldöztetést szenved el, amilyenre még példa nem volt a történelem folyamán. Ezek a politikai sikerek még jobban feltűzelik majd a vezéreket és a mainál is szélsőségesebb uszításba kezdenek.

Naivitás az angoloktól, amikor úgy vélik, hogy a mai szituációban apró-cseprő tárgyalásokkal valamit el lehet érni. A porosz militarizmus mindenáron háborút akar a belső német feszültség levezetésére. Néink zsidóknak pedig — amint már mondtuk — nincs sok választanivalónk. Vagy győz a hitlerizmus vértelen eszközökkel és akkor végünk van kelet- és közép-európában. Vagy jön a még rosszabb, — a háború! S ki tudja? Talán egy ilyen borzalmas kataklizma pontot tesz majd erre a szédületesen nagyarányú kalandra, amelybe egy hetvenöt milliós népet visznek bele annak vezetői.

Ma nem a tolstói probléma izgatja a világ zsidóságát: háború „vagy” béke. Helyesen így formulázhatjuk meg: vagy hitlerizmus minden vonalon, annak minden átkával és szerencsétlenségével: vagy háború, annak minden borzalmával, de legalább a sorsváltozás reményével.

Két rossz között nem tőlünk függ, hogy mit választunk. Optimizmusra semmi okunk nincsen, ahogy nincsen ok a derűlátásra egyetlen embernek sem ezen a szerencsétlen, önmagát emésztő földtekén.

Még a mandátumbizottság is elismeri!

A Népszövetség mandátumbizottsága közzéadta jelentését. Ezt a jelentést már júniusban letárgyalta a mandátumbizottság, de csak most került a nyilvánosság elé. A jelentés elismeri, hogy a mandatárius hatalomnak sok bajjal kell megküzdeni, mert az arabok támogatják a terroristákat, a földrajzi adottságok is súlyosak és végül megemlékezik arról, hogy a terroristák külföldről is kapnak segítséget.

Leglényegesebb a jelentésben az, hogy a mandátumbizottság is megállapítja azt, amit a zsidó szervezetek és a zsidó sajtó már régen hirdet: és pedig kategórikusan azt, hogy Anglia nem tartja be adott szavát és folyton csapásokat mér a mandátum lényeges kritériumaira. Így például meghosszabbította a zsidó bevándorlás korlátozásának periódusát a Népszövetség által szentesített

Általános lámadást készítenek elő az arab terroristák?

Jeruzsálem. A palesztinai hatóságok számos jelből következtetve attól tartanak, hogy a nagy városok, főleg Jeruzsálem környékén cirkáló jól felügyezett arab terrorcsapatok általános és tervszerű támadást készítenek elő a nagy városok ellen. A kormányhatóságok felszólították a jeruzsálemi hivatalos köröket, hogy létszámon felüli rendőrcsapatokat szervezzenek, mert a zsidó önkéntesekből összeállított pótőrség eddigi

gazdasági-befogadóképességi elv figyelmen kívül hagyásával.

Tehát Anglia nem tartja be azt, amire kötelezte magát! Ugy és akkor borítja fel vállalt kötelezettségeinek szerződési pontjait, ahogy és amikor azt jónak látja. A mandátumbizottság megállapítja jelentésében azt is, hogy a mandatárius hatalom ragszkodik a felosztási tervhez. Ehhez kommentárt nem tűznek, de mi úgy véljük, hogy ez a terv is addig lesz terv és akkor kerül megvalósításra, ha „konveniálni” fog a brit hatalomnak. Ha azonban úgy látja majd, hogy jobb felosztás nélkül, minden arcpírulás nélkül fogja letagadni; hogy valaha is hirdette volna a felosztást.

Sir John Schuckburghs, aki a mandatárius hatalom képviselője a népszövetségi mandátumbizottságban, természetesen nem osztja a bizottság nézetét. Amint a jelentéshez fűzött levelében mondja, alkalmas fog keresni a mandatárius hatalom, hogy a legközelebbi ülészakon közvetlenül kifejtse nézetét. Az mindenestre kiderült, hogy a bizottság tagjai éles kritikát gyakorolnak az angol palesztinai politika felett, amely két-színű és nem szótartó már hosszú idő óta. Legfőbb ideje volna, ha a zsidó szervezetek, főleg a cionista világszervezet szintén nyíltan kimondaná, amihez a mandátumbizottságnak már volt elég merészsége.

létszáma nem elég a város rendjének biztosítására.

Itt említjük meg, hogy a palesztinai zsidóság egészen intenzív gyűjtési akciót kezdeményezett a biztonság fokozására és 250 ezer fontot akarnak összegyűjteni. Ebből a pénzből őrségeket küldenek ki a kolóniákra, megfelelő fényszórókat és fegyvereket, amelyekkel az önvédelmet biztosítják.

Ideiglenes bizottságot nevez ki a kultuszminiszterium a kolozsvári ortodox hitközség élére

București. A legnagyobb meglepetést fogja kelteni erdélyszerte a kultuszminiszteriumból nyert ama értesülésünk, amely szerint a kultuszminiszter megbizta a cluj-megyei prefektust, hogy tegyen előterjesztést a cluji ortodox hitközség élére kinevezendő comisia interimare (ideiglenes bizottság)) személyeire. A prefektusnak adott kultuszminiszteri megbízásra az adott okot, hogy a hitközség kebelében duló vezetőségi egyenetlenségek miatt az egyik csoport pánasszal és ilyirányu felterjesztéssel élt a kultuszminiszteriumhoz.

Lapunk már néhány héttel ezelőtt megemlékezett arról a vezetőségi válságról, amely Erdélyi egyik legnagyobb hitközségében megakadályozza a céltudatos és a súlyos időknak egységet igénylő munkáját. Már hónapok óta kicsinyes személyi intrikák és meddő párt, valamint személyi harcok

teszik lehetlenné a békés munkát. Ez azonban nem ok arra, hogy a hitközségi autonómiát veszélyeztető eszközhöz nyuljon bármelyik fél, főleg egy olyan nagy hitközségben, amelyre hatalmas kötelezettségek hármlanak. A hitközség súlyos anyagi szituációja, valamint intézményeinek válsága, amelyek létükben állandóan ki lettek kezdve a belső ellentétek folytán: nyugalmat és az összes erők összefogását igényelnék. Már pedig egy comisia interimare kinevezése nem hozhat teljes lelki megbékülést, sőt fokozza az ellentéteket, amint azt annakidején más hitközségek példája is mutatta. A kolozsvári zsidóságnak az utolsó pillanatban meg kellene mutatni, hogy autonómiájára féltékenyen vigyáz és belső megegyezést kellene megvalósítson a hatalmi szóval kinevezett ideiglenes bizottság helyett. A mai időkben ezt követeli meg az összzsidóság általános helyzete is.

Amikor egy zsidó asszony Mária királynéről álmodik...

A Nagy Királynő halála óta is a halás nép még mindig emlékezik. Ez az emlékezés nem más, mint spontán érzelmek megnyilatkozása, mert a Nagy Királynő olyan szeretetet árasztott maga körül, hogy a tízenkilenc milliányi romániai lakosság fájra és vallásra való különbség nélkül, szeretettel és mély hálával gondol rá. Mindenkor az elnyomottak, a szenvedők istápolója volt s mert mindig vannak, voltak és lesznek szenvedők, ezeknek szívéből és ajkairól soha nem mulik el Mária királynőnkre való kegyeletos emlékezés. Az elmúlt szombaton volt negyvenedik napja annak, hogy Mária királynőnk meghalt és ez alkalommal a zsidó templomokban is kegyeletos emlékülnepek voltak.

A „Népünk” is megírta, hogy a nagyváradi Zsidó Kórház fenntartó testülete elhatározta, hogy minden évben, amikor a Nagy Királynő halálának évfordulója lesz, akkor egy leánygyermek, aki ott születik a kórház szülészeti osztályán, Mária nevet fogja kapni, ingyenes kezelésben részesül az anya, bármilyen nemzetiségű is legyen. De érdekes, hogy nem is kellett egy évig várni és nem is kellett egy zsidó asszonynak ingyen-kezelést biztosítani, hogy a zsidó alattvalói hűség és lelkesedés utat találjon a megvalósulás felé. Az első Mária, aki a Zsidó Kórház szülészeti osztályán látta meg a napvilágot, akit az elhunyt Királynő után nevezett el az anya, nem gondolta akkor, hogy az újság fog írni róla. Nem azért tett így, mert talán valami elismerést várná, bárholna is. Aminthogy akkor sem várt halálát a zsidó nép, amikor 333-ban, az időszámítás előtt Nagy Sándor meghódította Palesztinát és Egyiptomot és mert jó volt a zsidókhöz, rendkívül elterjedt a zsidó nép körében az „Alexander” név. Így most is örök emlék marad a romániai zsidóság körében a „Mária” név, mert jó királynő volt, akinek örökre halás lehet a zsidóság.

Lássuk csak, hogyan történt ez a névadás?

Az első újszülött Mária

1938 július hó 28-án született a nagyváradi zsidó kórház szülészeti osztályán. Az anya Weinberger Ödönne, akinek a férje az utazók néhez kenyerét eszi. Egész héten át álmattal, gondokkal tele utazza keresztül-kasul az országot. Minden falaka kenyérért ezer és ezer kemény harcot kell megvívnia, nehogy a családja, felesége, két, illetve most már három gyermeke nélkülözzön.

Szociális tekintetből tehát Weinberger Ödön semmiesetre sem tartozik a dúskálókhoz, ami érthetővé teszi azt az állandósult aggodalmat, amely a szülőket emésztli gyermekeik jövője miatt, amit még súlyosított az a szomorú körülmény is, hogy zsidóknak születtek, ami pedig — figyelembe véve a világ zsidóságának helyzetét — szintén nem járult hozzá kecsgető reményekkel és bizakodással a jövőt illetően.

Becsengetek a nagyváradi S. Barnaiu 8. szám alá. Barna kislány vezet be a szoba-konyhás lakásba. Nem pompa- és fénydus lakás ez, de tisztaság és rend uralkodik benne. A kis Mária békés nyugalommal csúng anyja keblén. Barnafürtös feje pillanatra felemelkedik. Jólakott.

Az anyja lefekteti a csecsemőt a két egymásmellé állított székre, mely a bölcső szerepét tölti be.

→ Mi indította arra, — teszem fel az első kér-

dést az anyához — hogy a királyné után nevezze el gyermekét?

— Mindig hódolója voltam a nagy királynének. Olvastam műveit, melyek mind zsufoltak nemes, emberies érzelmekkel és ezen keresztül megtanultam nemcsak tisztelni, hanem szeretni is.

— Ezért határozta el magát, hogy gyermekét Ötána nevezze el?

— Mikor meghalt, éppen lebabázás előtt álltam. Nagyon megrendített. Kimondhatatlan fájdalom hasított a szívembe. Napokon át gondoltam Reá és a szülést megelőző éjszakán megjelent előttem álomban. Lidérces álom volt. Azt álmodtam, hogy megszületett a gyermekem és egy horogkeresztes kigyó sziszegve egyenesen nekiforogott és fojtogatni kezdte. Patakokban ömlött róiam a verejték. Fel szerettem volna üvöltöni teljes erőmből, de gyenge szavak sem bírták elhagyni a torkomat. Elvesztetem eszméletemet és amikor újból magamhoz tértem, Ő állott előttem, a királyné. Lágy keze végigsimított verejtékező homlokomon. Ez teljesen megnyugtatót. Ősibe vette gyermekemet és a következőket mondotta:

— Ne féljen, mindig a gyengék és az eláymottak védelmezője voltam. Megmentettem a gyermekét, nevelje fel, egész életén át az én védelmem alatt fog állani.

— Másnap reggel boldogan ébredtem fel. Szerencsésen megszülettem a gyermekem. Leány volt. Amikor a kórházi gondnok megkérdezte, hogy haj-

Kuka Rachel szabadlában

Bombának nézték a paradicsomot az angol rendőrök...

Ezt a nevet is jó lesz egy kicsit magunkba ismételni. Kuka Rachel. Furesa név, de az eset, ami vele kapcsolatos, még sokkal furcsább. Ez a Rachel, még nem is egészen Rachel, csak Rucheli, mert szegényke csak 11 éves. De már hadbíroság előtt volt, komoly katonák előtt állott a jeruzsálemi hadbíroságon. Azzal gyanúsították, hogy bombát dobott volna a jaffai kapunál. Ez a kislány sovány és sápadt, még 11 évesnek sem néz ki. Rettenő benyomást keltett még a hadbíroság tagjai előtt is. Junius 8-án történt a merénylet és akkor vitték el a beihlelemi női fogolytáborba. Ott volt a tárgyalásig. Amikor kikérdezték, mint „bombamerénylőt”, azt kérdezte: mi az, hogy bomba?

Ilyen merénylőket fog el a kitűnő angol rendőrség és ezért érdemes ott híres angol ezredeket és tábornokokat tartani Palesztinában. Igazán a sápadt kis sovány Kuka miatt érdemes, aki azt sem tudja, mi a bomba. Viszont, akik tudják, sőt dobják is, azok vigan grasszálnak az országban. A nyomozás során az is kiderült, hogy egy paradicsom volt a kislány kezében. Egy szegény kis paradicsom. Ezt nézték bombának. Viszont a bombákat ugylátszik, paradicsomnak nézik az angolok.

Jellemző, hogy a per szünetének idején a bíróság elnöke csokoládét adott a „vádoltoknak”. Egy bombamerénylő, aki csokoládét majszol a hadbírosági szünetben. Ez Palesztina 1938-ban és ez az angol közigazgatás. Ha nem volna olyan véresen komoly a palesztinai helyzet, nevétni lehetne ezen a kis Kukeli Ruchelin... Bombás kis paradicsomot varázsoltak oda a finom angolok, ahol valóban zsidó paradicsom lehetne, nem olyan, amit a Kuka Rachel kezében találtak

Iskola szeczonra óriási választékban

Gyermek harisnyák
Gyermek svetterek
Fiu és leányka kötött ruhák
Zsebkendők
Reform nadrágok

és minden kötöttáru
szenczáción olcsón a

LONDON kötődében

landó vagyok-e a gyermekemnek a Mária nevet adni, természetesen boldogan ígennel válaszoltam.

***

Ismét kint vagyok az uccán. Meleg érzések áramlanak bennem. Weinberger Ödönne álma elevenedik fel bennem. Szegény nem is lehet halál leróni, mint ahogyan ez az asszony tette, aki tisztelést a nemes királynéval szemben nevének megörökítésével plántálta át kislányába, akinek a Mária nevet adta.

e. e.

Budapestre utazók figyelmébe

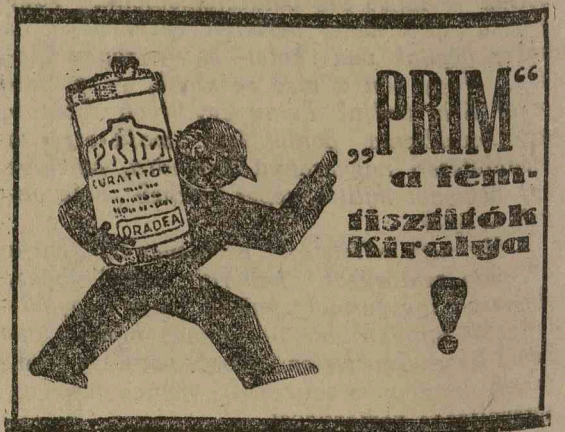
Orth. kóser penzió Budapest központjában. Andrassy-ut 43. szám. Modern kényelemmel berendezett ragyogó tiszta szobák folyóvízzel. Kivánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.

Friedman Józsefné

Kármel-pansio (Andrassy-ut 43)

Telefon: 12-89-67.

vagy Oradeán: özv. STRASSER IGNATZNE
Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

Üldözés minden vonalon...

Előbb azt mondták Budapesten, hogy a zsidók előzönlük az intellektuális pályákat. Sok az orvos, ügyvéd, mérnök, tanár és a többi. Maradjunk a kaptafánál. Jó, nem megyünk! Azután jött törvény arról a bizonyos „hatályosabb védelemről”, zsidó nem lehet egyszerű segéd, tisztviselő sem. Arról meg álmodni sem lehet, hogy bárhol a hivatalokban kapjanak egy darab száraz kenyert. Se város, se megye, se hadsereg, se vasút, se semmi. Tehát az egérfogó ajtaja bezárul. Hol volt még egy kis remény? A magyarországi kidobott tisztviselő, alkalmazott, az após, az apa, nagybácsi, testvér segítségével egy kis üzletet nyithat. Vagy összállnak ketten-hárman, hátha lehet mégis egy kis kenyérhez jutni? Néhány nap óta ez a remény is elhervadt.

A magyar kormány „átmeneti szünetet rendelt el a kereskedelmi és iparigazolványok kiadása körül.” Itt is behozták a 80—20 százalékos arányt. Tehát a törvény erejével kidobott szerencsétlen magyarországi alkalmazott, vagy feltörekvő új nemzedék nem is önállósíthatja magát, hiába volt az 1884. évi XVII. törvénycikk első paragrafusa az, hogy minden egyéneknek joga van bárhol önállósítani magát. Ez a polgári jogok legelemibbeje. A magyar gazdasági alkotmány talpköve ez az ipartörvény, amelyet most szintén felrúgnak.

Jót,
szépet,
divatosat,
nagy választékban az
új olcsó árban árus tunk

Megnagyobbított
nagyáruházunkban
Deutsch Posztóáruház
ORALEA

A rabbi tanácsa

Szorosan meglapulva a házak mentén egy cnyberi alak óvatosan igyekszik előre. Minden lépésnél körülnéz, minden házat, minden üzlethelyiséget megoizsgál. Olyan, mint valami gonosztevő, aki zsákmányra les, vagy betörni készül. Pedig nem az. Ellenkezőleg, a városnak rendőrfőnöke, aki elhatározta, hogy végére jár annak, ami a városka lakosságát nyugtalanítja: gyakran betörnek az üzletekbe és a pénztárból rendszeren ellopnak egy-egy forintot, nem többet és nem kevesebbet. Nem a lopott összeg tehát az, amely nyugtalanítja az embereket, hanem a titokzatosság. A rendőrfőnök már többször rászólt rendőreire, hogy miért nem tudják elcsipni a különös tolvajt, de hiába volt. Elhatározta tehát, hogy most ő maga néz a dolog után.

Egy helyen leskelődve megállt, figyelt. Egyszerre azt látja, hogy egy raktárhelyiségből kijön egy görnyedt alak, miután a zsebébe csuszaltolt valamit. Odaugrik, nyakon fogja és erre a rajtakapott önkéntelenül is megfordul. A rendőrfőnöknek a meglepetéstől majdnem leesik az álla: a betörő, egy a városban ismert jámbor kaftános chósizid. Keményen rászól, hogy mutassa meg, mit csuszaltolt zsebre. Erre ő remegve előhuz egy forintot.

Kezdődik a vallatás, a rendőrfőnök ismeri lá-

tásból az ő foglyát, de annak sejtelve sincs, hogy ki vallatja.

— Beszélj hát, kérde, hogyan jutottál ide?

— Hát elmondom, kezdte, már hónapok óta a legnagyobb nyomorral küzdöttem, gyermekeim már két naponként egyszer ettek csak, amikor elhatároztam, hogy felkeresem ama híres szentéletű papot. Koznitzban, aki mindenkinek tanácsot tud adni. Megjelentem előtte és sirni kezdtem, hogy adjon valami tanácsot, amire ő szomorúan mondotta: „Nézd fiam, nem is tudok neked tanácsot adni, mert úgy látom, hogy csak egy dologhoz van szerencséd, de azt viszont nem fogod megtenni”.

— Miért ne? kérdeztem én, kész vagyok bármit megtenni.

— Hát tudd meg, hogy én úgy látom, hogy neked nincs szerencséd, csak — a lopáshoz.

Többet nem mondott a szent pap. Elképzelheti tehát uram, hogy milyen lelkiállapotban mentem haza. Egész uton át furta az oldalamat és hideg verejték ütött ki homlokomon arra a gondolatra, hogy én, a becsületes ember, becsületes szülők gyermeke, aki soha nem tértem le a becsületes utról, most lopni menjek. De azután gondoltam magamban: ha életmentésről van szó, meg szabad szegni a legfontosabb vallástörvényeket, a szent szombatot is, miért ne lehessen tehát a könnyebb megítélésű lopás bűnét elkövetni, ha gyermekeimnek kenyeret kell adnom — gondoltam magamban,

majd visszaadom azt, amit elloptam. De azután elhatároztam, hogy mindig csak annyit lopok, amennyire szükségem van egy kis kenyérre, egy foritot egy héten.

— Jól van, mondta erre a rendőrfőnök, szabadon bocsátlak, egy feltétel mellett. Azt halottam, hogy a rendőrség főnöke ma megkapta a főnyereményt, óriási összeg, hálószobájában tartja egy vaskazettában, a páncosok alatt, menj be, hozd ki, a pénzen megosztokodunk és azután szabadon bocsátlak.

Csak hogy erről a mi emberünk hallani sem akart, hangoztatta, hogy amit ő tett, azt kényszerből tette, alig károsított meg valakit, hogyan károsíthatná meg tehát ilyen nagy összeggel a város derék rendőrfőkapitányát?

— Hát hogyha nem egyezel bele, akkor viszlek a rendőrségre, ott majd összetörök a csontjaidat.

Gondolta magában az emberünk: szinleg belemeget a dologba, hát hogyha a jó Isten valami uton-módon meg fogja őt majd óni nagyobb büntől. Megálltak a ház mellett, a chósizid kísézője megmutatja, hol az a szoba és kényszerítette, hogy induljon oda és hozza el a kazettát a nagy pénzzel. Pár perc múlva visszajött és diadalmas arckifejezéssel azt mondja: Megmenekültem a nagy büntől.

— Hogyan? — kérdezte a rendőrfőnök.

— Hát úgy, hogy belopódzkodtam a szobába

Az állandó mosás

nem árt a bőrnek, ha Ön

NIVEA-Gyermekszappan

használ. Ez a kellemes zsiranyagot tartalmazó szappan pompás és könnyű habot ad, amely a porusokat alaposan megtisztítja. Ugyanakkor a NIVEA-gyermekszappan a bőrt erősíti és ellenállóbbá teszi.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban. Ára Lei 20—

Ha nem volna olyan tragikus, akkor ne lehet valaki szolgabíró, csendőrőrmester, vetni kellene ezen az erőszakosságon. Mert még hivatalba beszorított tisztviselő is, de kereskedéshez és sok tekintetben az iparhoz is, — tehetség is kell. De keservesen fognak arra ébredni az erőszakkal „kinevezett” kereskedők, hogy nem lehet hatalmi szóval, miniszteri rendelettel kereskedőket faragni. Jól irta gróf Bethlen István, aki tíz évig volt Magyarország miniszterelnöke, hogy ezekkel a rendelkezésekkel tönkreteszik azt a gazdasági alapépitményt, amit a zsidóság 50 év alatt felépített Magyarországon. Ahogy a jó tisztviselőnek, katonának, sőt még az urhatnamságnak is kell nemzedékeken át tradíciója legyen, épen úgy a kereskedést sem lehet „kérekalássan” módon elsajátítani.

De nem is ez fáj nekünk, hogy a magyar kisnemes vagy tisztviselő ivadék nem lesz jó kereskedő. Nekünk azok fájnak, akiket így elütnek utolsó mentőváruktól, utolsó

lehetőségüktől is. „Átmeneti szünet” az iparigazolványok kiadásában azt jelenti, hogy még azt a kis rést is betömtek, ahol át bujva, még kereshettek volna egy kevéske kis sovány kenyeret. De az üldözés szisztémájában nem lehet hézag. Abban is rendszernek kell lenni. Ha a zsidót kidobják állásából, mert kell a keresztény tisztviselőnek a főkönyvelői állás, akkor az ne mehessen a kereskedői, vagy ipari pályára, mint önálló egzisztencia sem. Inkább legyen kevesebb az adó, legyen rosszabb a gazdasági mérleg, inkább „düljön össze ez a vendégfogadó”, de a zsidónak ne legyen kenyerere.

Hova jutott a híres magyar megértés? Hova lett a Kossuth Lajosok, Széchenyiek, Baross Gáborok, Tiszák, Wekerléék, Szilágyiak népe? Sváb világ lett ott és sorsüldözött szerencsétlen lett a magyarországi 440 ezer főnyi zsidóság. Az utódállamok zsidósága együtt sir a határontuli szerencsétlen testvéreivel, akiknek nem jut a termékeny magyar rónáknak egyetlen buzamagja sem...

Izrael és Sára

Mintha Belzebub és valamennyi ördögfiók azon törnék fejüket állandóan, hogy miképpen lehetne a németországi zsidókat mennél jobban kizozni. Nem ecseteljük ezuttal a tengernyi szenvedést, most csak a legujabb pokoli tervet közöljük. A „Times” berlini tudósítója szerint a kormány elrendelte, hogy azok a zsidók, akik német-árja nevet viselnek, 1939 január 1-től kezdve kötelesek felvenni nevük mellé az „Izrael” nevet. A nők pedig a „Sára” keresztnévet. Az

angol lap szerint ez a rendelkezés minden eddiginél bátrabb, mert azt célozza, hogy ezentúl egyetlen német állampolgárt se lehessen „megtéveszteni”, ha zsidó nevérol van szó. Ez különösen a kereskedelemben fontos, ahol a zsidóknak még mindig van bizonyos szerepük. Nem elég az árásításnak ez a minden képzeletet felülmúló vágtatása, még ilyen rendelkezéseket is kiadnak.

Végeredményben ha arra gondolunk, hogy vallásos zsidó házakban még ma sem mondják János vagy Pista, Örsze meg Panni, hanem a fiuknak, lányoknak a zsidó nevet ejtik ki becézően az anya, vagy apa, akkor nem is kell nagyon rossznéven vevyük, ha zsidók — zsidó nevet kell felvegyenek. Az asszimilációnak egyik mellékhatása volt ez. De ezt mi úgy képzeljük el, hogy a magunk jószántából, akarataiból akarjuk ránevelni a zsidókat erre a visszatérésre. Ugyis minden mindegy. Ha „Jakob”-ok voltunk és „Ignác”-ok, akkor az is baj volt. Még az Adolf miatt is szemrehányást tettek a zsidógyerekek apjának, amíg „szalonképes” nem lett Hitlerrel. De ráinni minden zsidó neve mellé azt, hogy Izrael, pokoli gonoszságra váll és rendkívül sértő.

Elveszik a kenyereket, soknak életét is,

és az ajtó előtt sutlogást hallok, két alak beszélget, az egyik azt mondja a másiknak: „El ne felejtse, reggel a teájába adj be mérget, azután ha már elájult, elemeljük a pénzt”. Mikor ezt hallottam, lesiettem és tudomásodra adom, abból a célból, hogy te mond meg a főkapitánynak, hogy milyen veszedelem fenyegeti, ő bizonyára majd meg fog jutalmazni Téged és te Uram, ezért engedj szabadon.

— Jól van, méhatsz haza, azon feltétellel, hogy a kalapodat ide adod nekem.

Odaadta neki a kalapot és a chöszid örömmel hazament. Másnap reggel kiderült minden. Elsősorban lefoglalták a két inast, akik meg akarták mérgezni urukat, a rendőrfőnököt. Ez azután hívatta a hilközség elnökét és azt mondta neki.

— Hát meg van a tolvaj, aki a forintosokat lopkodja, itt van a kalapja.

A hilközség elnök a kalapot látva, kijelentette:

— Ki van zárva, nagy uram, hogy ez legyen a tolvaj, hisz ez igazán becsületes ember.

— Pedig ő tette, — szölt a rendőrfőnök, — lopott, hogy megéljen, de ezáltal az én életemet is megmentette.

Elmondta neki az egész esetet, utána rögtön hívatta a szegényt, aki rémildözött, mert azt hitte, hogy fölfedték a bűnét. A rendőrfőnök elé került, ott kiderült az egész dolog és erre kénytelen volt tőle elfogadni egy lekintélyes összeget. Így tudta azután meg, milyen igaza volt a szent papnak, a kozniltzi magidnak, amikor azt mondotta, hogy csak a lopáshoz van szerencséje.

a koncentrációs táborokban üldözik őket és végül még ez a raffinált kínzás is. Aki ismeri a német zsidók rátartiságát, önértetét, az elképzelheti, hogy egy ilyen rendelkezés mennyire fájhat nekik. Csak egy lehet vigaszunk, amit a zsidó himnusz, a Hatikva, imígyen írja: „Izrael nincs elhagyatva még...”, igen ezek az „Izrael”-ek sincsenek elhagyatva és felvirrad még a napjuk... hisszük, hogy lesz ébredés is ebből a szörnyű éjszakából...

Nem respektálják a palesztinai utlevelet a magyar határon

Levelet kaptunk, amely újabb eddig szokatlan panaszt tárgyal. Annyiféle panasz, elkeseredett kérés kerül a szerkesztőségünkbe nap mint nap, hogyha valamennyit nyilvánosságra hoznánk, nem maradna helyünk másra. De ez a Váradi Miksa testvérünknek Carei str. Cuza Voda 7-ből küldött panaszlevele olyan anomáliát közöl, amelyet át kell adjunk a nyilvánosságnak, dacára annak, hogy nincsen módunkban segíteni rajta.

Azt írja Váradi Miksa, hogy testvérguga hazajött látogatába Palesztinából. Ott ment férjhez és férje „benszüllött” palesztinai, akinek természetesen palesztinai utlevele van, amely tudvalevőleg angol, héber és arab nyelven lesz kiállítva. Miután alaposan körülnézett Bucuresztiben, elhatározta, hogy megnézi Budapestet is, hiszen még soha nem járt Kelet- és Középeurópában. El is utazott, de nem jutott tovább a magyar határról. Ott kijelentették neki a magyar hatóságok, hogy nem engedik be, mert „zsidó utlevelet” nem respektálnak. Ide jutott a hatalmas angol birodalom. Egy magyar határrendőr nem respektálja, dacára annak, hogy a brit birodalom címere ékesíti és épen olyan értékű világszerte, mintha azt az United Kingdon bármelyik hatósága állította volna ki. Igaz, hogy héber betűk is vannak rajta és ezért vadult meg talán egy magyar nyilas annyira, hogy kinevezte „zsidó utlevelnek”.

Természetesen az illető utasnak elment a kedve megnézni a „szép Budapestet” s megfelelő módon fogja kommentálni a palesztinai lapokban is. Azonkívül a bucarestii angol konzulnál is panaszt tett. Mi nem kritizáljuk ezuttal a magyar hatóságok ténykedését. Nincsen jogunk hozzá. De a „Népünk” olvasóinak nem árt tudni, hogy a palesztinai angol hatóságok által kiállított utlevelet „zsidó”-nak nevezik és nem respektálják. Ennyire jutottunk már a gyűlölet térére — „magyar testvéreink”!...

Néhány szó Perédy Györgyről...

Nem csupán ebben a körösparti városban ismerik Perédy György nevét, hanem szerte Erdélyben, hiszen éveken át a magyar politikai élet központja volt és sok magyar képviselő köszönheti neki, hogy annak idején bekerült a román parlamentbe. Később elváltak utjai a zsidó-magyar zsunna-

Megkezdődött

25

éve fennálló

FARKAS ISTVÁN

„APOLLO” DROGUERIA

Őszi vására

Ezen idő alatt

RAVEL,

COTY,

HUDNUT,

LUBIN,

BOURJOIS,

ROGER & GALLET

árak, alkohol és gyógyszerkülönlegességek kivételével

10% engedményt ad

FARKAS ISTVÁN

„APOLLO” DROGUERIA

Bdul Regele Ferdinand — Telefon 14-65

lizmustól és a „Magyar Lapok” nem nagyon filozofizáló lap szerkesztője lett. Ott nem volt elég merész a keresztényi politikája, mondjuk talán mérsékelt volt (nem katolikus, hanem unitárius Perédy György) és ezért kivált a szerkesztőségéből, ahová hecc-káplánok kerültek, akik az elmúlt napokban például az iratták, hogy Zola hiába védte annak idején Dreyfuss kapitányt, annak ártatlanságát még mai napig sem sikerült egészen bebizonyítani. Így ír ez a lap, amelynél látszik, hogy nincs ott Perédy.

De a glosszánk célja nem az, hogy a Magyar Lapokról írjunk, nem is polémia akar ez lenni, inkább megállapítás, hogy vannak még derék, talpig férfiak is, akik keresztény létükre tudják mi az emberség. Keménykötésű, erélyes férfi Perédy, aki hosszú éveket volt a frontokon és tud azért elárgulni is lenni. Ennek példáját adta a napokban, amikor a nagyváradi Royal kávéház előtt rosszul lett egy zsidó ember és valljuk be, hogy sok zsidó, aki ott ült a kávéház terraszán, bizony nem nagyon hagyta ott uzsonnáját, vagy römijét, hanem érzéketlenül tovább üldögélt. (Hires összetartás hol vagy?) Ezzel szemben Perédy György odaállott a zsidó mellé, támogatta a fetregő embert, amíg orvos jött és még azután is, amíg el nem szállították. Ugy viselkedett, mint egy humánus emberbarát, mint igazi „keresztény”, szemben a sok testvérisen érző zsidókkal, akik fagyosan szemléltek az utcán elvágódott beteg embert és érzéketlenül üldögéltek tovább. Perédy György tanujelét adta annak, hogy van még humanitás, ha — sajnos — kiveszőben is van ez az emberfajta... Köszönjük Perédy Györgynek, hogy tudunk még egy kicsit hinni...

Érdekes újítás!

vezetett be a Heinrich szappangyár a SENLASLO toalet- és fertőtlenítő szappan fogyasztói részére. Ugyanis aki a Senlaslo-szappant csomagoló papírból 12 darabot összegyűjt, az bármelyik szappant árusító üzletben teljesen ingyen kap azokért egy darab azonos nagyságú Senlaslo-szappant. Ezen újítás által a közönség szélesebb rétegeiben és nagyobb mértékben fogják megismerni a ma már nélkülözhetetlen Senlaslo szappant, amely amellett, hogy egyúttal kellemes illatu piperecikk, **több kiváló orvostanár egybehangzó szakvéleménye szerint tökéletesen fertőtlenít és annak használata megvéd a fertőző betegségek ellen.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Miron Pompiliu 8
Telefon: 2440

Organul Organizatiei Mizrachii din Ardeal.
Inscris in registrul publicatiunilor periodice prin ordonanța No. 9/1938. Dos. No. 805/1938. Tribunalul Bihor, Sectia III-a.

Naptár 5698

Péntek: Elul 6, szeptember 2.

Szombat: Elul 7, szeptember 3. 6. : פ'ר'ג

Heti szidra: שופטים

Heti haftora: חנני חנני

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 6.35

gyertyagyújtás 6.57

Istentisztelet kezdete 7.14

Szombat befejezése 8.11

KISS ARNOLD:

Oszkárt elhozták kitérni...

Édes apa, édes anya hozták el hozzám egyetlen nyolcéves fiacskájukat a rabbihivatalba.

Ők már kitértek, egynehány hete hagyták el apai hitüket. Most végre kezükben az árvaszék gyámhatósági beleegyezése, hogy miután a gyermek szellemi érettségének tanujelét adta, hogy vallásváltásának jelentőségével tisztában van s ujjonnan felveendő vallásának igazságait meg tudja érteni — az árvaszék hozzájárul, hogy a gyermek a törvényes életkor elérése előtt térhessen át szüleinek új vallására.

A rabbihivatalban azért jelenik meg a gyermek, hogy ott is tanúságot tegyen szellemi érettségéről.

A két szülő arca sugárzik az új boldogságtól. Most már hát nem lesz gát az imádtott gyermek boldogulásának útjában. Numerus clausus, száz zsidó drótsövény a balga zsidóké marad, akik a hűséget és a becsületes vértanu-kitartást többre tartják egy „kis formáságnál”.

Az apa a meglepedéstől kicsattanó, piros-pozsgás, duzzadt-pocaku férfi. Úgy-nőki tevékenysége szép jövedelmet hoz, s boldogan ujságolja fiának-fának, hogy a legelőkelőbb keresztény körök bizalmasa. Neki mindent megszagnak jólőre, nagy és híres politikusok az egyetlen, a „kivételes” zsidónak tartották mindig, most már hála az Égnek, egyenrangú velük s szó van róla, hogy valamely egyházi tisztséget biznak rá. Az anya kellemesen gömbölyű asszonyka, ő is boldog, hogy valószínűleg be fogják választani most már a nemzsidó nőegyesületbe.

A kis fiu, a kis Oszkár, aki a kereszt-ségben Xávé Anselmus Patrik nevet nyert, egy igen bájos, bársonyos arcocskájú fiacská. Gondosan van öltöztetve, elegáns matrózruhácskába. Ott áll előttem, egy csöppet sincs elfogódva, bátran várja a történézőket.

Megszólítom a kis fiut:

— Hát miért jöttél el te ide hozzám, kis fiam?

A fiacská élénk, majdnem harsány hangon válaszol:

— Mert keresztény akarok lenni...

— Hát mondd meg, kis fiam, ismered te a keresztény hitet? — kérdelem a gyerektől.

De a gyerek bátran válaszol:

— Ismerem...

— Hol tanultad?

— A kisasszonyndl...

— És mit tanultál?!

A gyerek most már szorongva körülnéz, végre föltalálja magát és elmondja a Miatyánkot.

A két szülő nem bír magával. Ölébe kapja az apa a fiacskát, s össze-vissza csókolják.

— És mikor mondd el, kis fiam, ezt a szép imát? — kérdi a rabbi.

— Reggel a Fräuleinnel...

— Hát héber imádságot nem tudsz, fiacskám?!

A gyerek szeme dicsekvően fölragyog:

— Hogyne tudnék. Arra meg a nagypapa tanított meg, aki nálunk lakik. Mert a nagypapának sok pénze van, ő adott az anyuskának sok pénzt, s az apus mindig tőle kér, ha megszorul.

A két szülő most már haragosan morog: „Ostoba kölyök, ki kérdezte ezt tőled?!”

De a fiacská tovább fecseg:

— Bizony, ha a nagypapa megtudná, hogy mi már nem vagyunk zsidók, talán ki is dobna bennünket a házából. A nagypapám igen drága és igen jó ember. Ő tanított meg engem a „Sema Jiszroél” imára. Az mondta, hogy ezzel a Sema Jiszroéllel fog ő majd meghalni. És mindig nagyon sir, amikor én este az ágyához lépek, elimádkozom: Sema Jiszroél, Adosem Elohénu Adosem Ehad, Veohavto Esz Adosem... aztán megáld engem. Én is nagyon sirok ilyenkor. Így vagyok én reggel a fölkelésnél a Fräuleinnel keresztény: „Miatyánk! Ki vagy a mennyekben”, s így vagyok este lefekvés előtt a nagypapámmal zsidó, az imádsággal: Semá Jiszroél.

... A kis marranosz fiu arca könnyben ázott.

... Bizonyos, hogy az örök lefekvésnél a Sema Jiszroél halottias igéi fognak virrasztani az ő sirja fölött is.

**Olcsón és jól étkezhet
Merschkovits
orth. kóser pensiójában
BUCUREȘTI, Str. Carol 25. I. emelet
(bejárat Strada Soarelui 7.)**

— POLITIKAI MERÉNYLET ANGOL KERÜLETI BIZTOS ELLEN PALESZTINÁBAN. (Jeruzsálem). Jenin városában merényletet követtek el Walter Sidney Moffath angol helyettes kerületi biztos ellen. A merényletet elkövető öt ember rendőrgyepnyuhát hordott. Az egyeruha segítségével behatoltak a jenini rendőrség épületébe és öt lövést adtak le Moffatra. Moffat fején és gyomrán szenvedett súlyos sérüléseket. Az egyeruhás merénylők a zürzavart kihasználva, elmenekültek. — Az arab aktivisták Cesarea partvidéki városból elraboltak egy görög szerzetest. Az aktivisták a szerzetes fivérét is magukkal hurcolták. — A galilei Kanan falu mellett összeütközésre is került sor az aktivistákkal. Állítólag hat arab elesett és többen megsebesültek. Megsebesült továbbá egy angol katona is.

HIRDETMEY

A Timișoara III-IV. kerületi orth. zsidó hitközség kóser mézarszékre óhajtt konceszziót adni. Reflektánsok küldjék be ajánlataikat alábbi címre:

Comunitatea izr. ort. Timișoara, IV. str. Fröbl 55.

Hitoktató urak figyelmébe !!

A közkedvelt és általánosan bevezetett

Edelestein, Carte de Religiunea mozaică

reaprobált III. bővített és javított kiadása sajtó alatt van.
Librărie MORAVETZ kiadása Timișoara.

Helyszüke miatt

10

napig tartó

rendkívüli

olcsó

tavaszi

szövet

vásárt rendezünk

KATZ

posztóáruház

Avram Jancu u. 1.

Kirakatainkat nézze meg!

— GYUJTÓTÁBORT FOGNAK FELLITANI SVÁJCBAN A BÉCSI EMIGRÁNSOKNAK. (Zürich). A svájci közbiztonsági hatóságok gyűlést tartottak Bernben, ahol az összes kantonok megbízottai résztvettek. Az összejövetel tárgya: az osztrák menekültek ügye volt, akik mind nagyobb számmal jönnek át illegális módon a határon. A vizumkényszer bevezetése nem oldotta meg a kérdést, mivel titkos utakon jönnek be az országba. A hatóságok feltevése szerint az utóbbi napokban 550 zsidó emigráns került Svájc területére, főleg Bécsből. Különösen St. Gallen kantonba kerültek, nagyrészt igen szomorú testi kondícióban, lerongyolódva és elszegényedve. A zürichi zsidó hitközség a legnagyobb erőfeszítéseket tett eddig is, hogy ne legyenek ezek a zsidók a svájci hatóságok terhére. Eddig az üresen álló panziókat és szünidei telepeket használták föl, de most elhatározták, hogy a hatóságok segítségével gyűjtőtábort rendeznek be Diepoldsauiban. Ezek a menekültek úgy sem maradhatnak sokáig Svájc területén, mivel okvetlen ki kell vándoroljanak, aminek ők szívesen eleget is tesznek, legtöbbször Amerikába akarnak menni. A svájci határőrséget megerősítették.

— Még mindig 750 ember fogságban. (Prága.) A „Prager Presse” jelentése szerint az annakidején Berlinben elfogott zsidók közül még mindig 750 van őrizetben. A berlini hitközség értesülése szerint a weimari (Buchwald-ban levő) koncentrációs tábor zsidó lakóinak 40 százaléka „elhunyt”...

— A ZSIDÓ DÉLAFRIKAI BEVÁNDORLÁS. (Capetown). A délafrikai belügyminisztérium kimutatása szerint 1935-ben 1059 zsidó vándorolt be, 1936-ban 5350, 1937-ben 954 és ez év első hat hónapjában összesen 821-en.

Beszélgetés „egy új-mohamedánnal“ a karaván-szerájba

Perzsa-zsidó marannusok száz éves mártírúma

Teherántól, Irán fővárosától mintegy ezer kilométerre fekszik a siitai mohamedánok legszentebb városa: Meshed. Ugyanazt a helyet tölti be ez a város siitai mohamedánoknál, mint amit Mekka a szunitai (pl. az arabok) mohamedánoknál. Itt van eltemetve a nyolcadik imam, aki egyenes leszármazottja Mohamednek. Az ő sírján épült fel a legszebb márvány-mecset, csodálatosan gyönyörű mauzoleummal, amelyhez százegyszázra zárandokolnak a hívők a világ minden részéből. A sír körüli bazilikában sokezer ember fürdik. Lemossák magukról a földi gondok mocskát a szent vízzel, hogy utána éhíttatos csókokat nyomjanak a szent sír hideg márványára.

Igaz ugyan, hogy a medencék vizét csak háromhavonként cserélik fel frissel és a büzlő víz megmérgezi a város levegőjét és az is tény és való, hogy a zárandokok nagy hányada a legveszélyesebb hőrbetegségekkel távozik a szent helyről, mégis a legnagyobb boldogságot jelenti számukra, hogy háromszor naponta elvonulhatnak a szent sír előtt és leterdepelhetnek előtte.

De maga az út sem valami nagyon könnyű. Husznapos karaván-ut vezet ide a mazadani sötét hegyeken keresztül, amelyek szinte megmászhatatlan sziklafalként választják el Iránt Turkesztántól. A keskeny hegyszorosokban tigris, leopárd és farkasfalkák tanyáznak örök-lesben várva a zsákmányt. Hogy milyen sok a vad ezen a környéken, arra a legjobb bizonyíték, hogy mindössze néhány garasért két leopárdbőrt vásárolhattam.

Az út állandóan zsufolva van. Hatalmas karavánok vonulnak a szent város felé és annak szent sírjaihoz. A város is örök-zsufoltságban van. Tétlen hívők sokasága céltalanul bolyong benne. Nem tudják semmivel sem hasznosítani az időt, ami a reggeli és esti ima között húzódik meg.

HARMENC NAPOS HÁZASSÁG A „SZENT VÁROSBAN“

És minthogy a vezeklők hosszú hónapokat töltenek a szent városban, hogy a tisztulási bazinok piszkos vizeiben tisztára mossák magukat bűneiktől, a bölcs és vallásos mullák (mohamedán papok) figyelme kiterjedt arra is, hogy ezt a hosszú, unalmas idő hézagait kellemesen betömjék. Bevezették a harmincnapos házasságot, amely Allah és Mohamed törvényei szerint történik, hogy így meggátolják a bűnös gondolatoktól hűveiket, akiket a vezeklés korlátozott a szent városba.

A minden férfi által irigylendő törvényes, harmincnapos házasság a következőképpen köttetik: A bűnöktől irtózó zárandók felkeresi a mullát és előadja óhaját, erre az egyházi méltóság átnyújtja neki a jelölték névsorát, évszámát, szélességét, hosszúságát. Lefátyolozva járul aztán a „szine“, az ideiglenes feleség-jelölt Allah és Mohamed szine elé. Az esküvő után a vőlegénynek jogában áll lerántani a fátyolt a „menyasszony“ arcáról és... ha nem felelt

meg, jön a második, harmadik, negyedik, sőt több, mert ahány házasság, annyi taxa és annyi közvetítési díj. Tekintélyes személyekkel szemben azonban nem merik ezt a trükköt alkalmazni, mert megtörtént már az is, hogy a vőlegény a taxa és a közvetítési díj helyett alaposan helybenhagyta a jámbor mullát.

SZÁZ ÉV ELŐTTI VÉR-FÜRDŐK A BAZINOKBAN

Mintegy száz évvel ezelőtt, egy perzselő nyári hónapban, amikor a város teli volt fanatikus és kipihent zárandokokkal, a jámbor mullák felheccelték a tömeget a zsidók ellen, akik a „szent“ városban laktak. Kihírdették, hogy a városban nem lakhatnak, csak híhű muzulmánok, és erre fel tömeges vér-fürdőt rendeztek a zsidók között és mint egykori krónikák mondják, a fürdők vize piros volt a sok vértől. Amikor a muzulmánok estefelé elmentek, hogy a szent fürdőbe megtisztálkodjanak. Mohamed próféta tiszteletére, a zsidók tárgyalást kezdtek a vezetőkkel. Másnap, amikor a tömeg már megnyugodott, a város agg rabbija tárgyalta a mohamedánok legfőbb papjával és mert arról volt szó, hogy az utolsó emberig kiirtják a zsidókat, a rabbi hozzájárult ahhoz, hogy minden zsidó felveheti a mohamedán hitet, az ő községében, a következő feltételek mellett:

1. Az új muzulmánok csak egymás között házasodhatnak meg. Ezt azzal indokolta, hogy az időleges házasságok folytán megtörténhet az, hogy valaki az idők folyamán nem ismervén szerelmének gyümölcsét, saját leányát veheti feleségül, vagy egy fiú feleségül veheti édes testvérét. Vagy megtörténhet, hogy saját anyjával lehet házassági kapcsolatban.

2. A nyolcadik napon legyen a circumcizió, nem pedig úgy, mint a mohamedánoknál, 13 éves korban. Ezt azzal indokolta, hogy a zsidók megszokták generációkon át, hogy a nyolcadik napon esnek át ezen a vallási parancson, s ha 13 éves korukban kerülne erre a sor, akkor ebbe belehalhatnának.

3. A vágatás meg van engedve, a zsidó törvények szerint, szintén egészségügyi okok miatt.

ÖNKÉNTES HALÁL „KIDDUS-HASEM“-ÉRT

Ezek után az egész hitközség egyöntetűen áttért a mohamedán hitre, csak az agg rabbi, aki az átéréshez hozzájárult kényszerből és a tíz ember, aki a hitközség élén állott és résztvett a megegyezés megkötésében, vonult vissza a legrégebb zsinagógába, felgyújtották azt és meghaltak a k'iddus-hasem-ért.

Több mint száz évvel ezelőtt történt ez és most egy nagy üzletben ülök, amelynek tulajdonosa dédunokája azok egyikének, aki annak idején felvette a mohamedán hitet. Házigazdám üzlete egészen nagystílusú és hasonló egy olyan üzlethez, amelyet Moszkvában vagy Varsóban ismertünk a háború előtt. Áruval tulzsfolt hatalmas üzlet és mellette a karaván szeráj, amely szintén az ő tulajdona. Benn, a karaván szerájban európai öltözetű, beretvált arcú középkorú férfiak állaniak körül és rendkívül nagy érdeklődéssel hallgatják mindazt, amit elmondok Palesztináról, a lengyel és német viszonyokról s általában a zsidóságról.

A cég tulajdonosának neve: Mohamed Ali Sahaban. Az utlevélben mohamedánnak tüntetik fel. Fiai is, akik ott ülnek körülötte, „mohamedánok“ és az a fiu is, aki takarít az üzletben, szintén „mohamedán“.

Tíz esztendővel ezelőtt kijelentették, amikor az új saht megkoronázták, hogy bár tudják azt, hogy szüleik, nagyszüleik zsidók voltak, ők sem szüntek

meg hinni a Tórában és annak parancsaiban, mégsem válhatnak ismét zsidókká. Még tízenöt évvel ezelőtt is, ha elmondták volna azt, hogy generációkon keresztül nem szüntek meg a szédert évről-évre megtartani, a piac közepén akasztották volna fel őket, az ünnepi imák közepette. Amióta a mostani sah megtörte a mullahok hatalmát, nincsenek kitéve annak, hogy megölik őket, de azért mohamedánok maradnak formálisan és dacára annak, hogy „dzsedinek“nek, ujmuzulmánoknak hívják őket.

S mert mindég üldözték őket, kémkedtek utánuk, annál inkább kitartottak és megedződtek a szenvedések tüzeiben. Ötezer „dzsedin“ maradt ilyen módon egy évszázadon keresztül meg. Mennyi erő és mennyi kitartás tör ki ezeknek hitéből, akik tengeri szenvedés árán is hűvek maradtak zsidósághoz.

A karaván-szerájban, samovár mellett mesélt el a család feje, Mohamed Ali Sahaban:

— Szüleim házában volt egy tíz méter mély, pince. Ott volt elásva két Tóratekeres, amely abból a templomból származik, ahol elégették magukat őseink.

— A Tórákat minden egyes „léjnosnál“ mindig újból kiásták és abból imádkoztak. Mindannyiszor, amikor imádkozás, széder, esküvő volt, lementek a pincébe. Amíg még a mullah-nál a mohamedán rítus szerint imádkoztak, vagy esküdtek, őrt állottak a pincénél, nehogy elárulják őket. Apáról-fiúra száll a Tóra tanulása és a héber nyelv kultiválása. Kívülről tudjuk az összes imákat. Szombaton nyitva tartjuk üzleteinket, de csak egy ember van az üzletben s ő a bejövő vevőknek azt válaszolja, hogy „a gazda nincs most itt és csak holnap jön ismét az üzletbe“. Ma is így van és bizonyára csodálkozni fog, ha elmondom, hogy még soha nem akadt közöttünk áruló, száz esztendő óta. Egyetlen egy esetben történt meg, hogy felfedezték az egyik pincét s akkor is kegyetlenül jártak el. Nagypámat egy karddal lefejezték a szent imám sírjánál. Mi így vezetőjük életünket évszázadok óta, mindég „dzsedin“-ek voltunk és egymással házasodtunk. Ha gazdagok vagyunk, sokat adunk jótékony célokra és gyakran töltünk be felelősségteljes állásokat. Néhány család közülünk Palesztinába költözött és ott formálisan is zsidókká lettek. Bárcsak valamennyien megtehetnénk ezt.

A MARANNUS TALIZMÁNJA

Mohamed Ali Sahaban ezután egy nagy vaskassához ment és ott egy eldugott helyen babrált. Ezután kivett onnan valamit és odahozta nekem. Ez egy rézkamea volt és rajta kí volt gravírozva a semá jiszorel... Hátul pedig Salamon király, amint a trónuson ül és körülötte különböző állatok. A kép nagyon primitív, kézzel vészték, de kétségtelen, hogy sokszáz évvel ezelőtt készült.

— A mi családunkban van néhány ilyen talizmán, amely megment bennünket a szerencsétlenségektől. Fogadja ezt emlékül, egy „dzsedin“-től, aki vágyódik az össz-zsidósághoz. Ki van vésve rajta Jorda oroszlánja, amely szimbolizálja kitartásunkat, nyakasságunkat és ragaszkodásunkat zsidósághoz.

Nagyon meghatót az ajándék és mégjobban az, hogy mennyit szenvednek itt is mártírúmhöz nevelt népünknek idevetődött fiai. Mindenféle a világon tévelyegnek zsidó lelkek, ilyen megkínzottak, ilyen egyedülállóak. Véletlenül találkozunk velük és az örök-népnek, örök tüze pörköli lelkünket. Néhány utaimon sokszor előveszem a réz-kameát, a felirattal, hogy én is erőt merítsek az isteni nagyságról, a szerencsétlen marannusokért minden időkben és minden népnél.

Ch. Soskesz.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!

BERKOVITSNÉ

(Oradeáról)

orth. kóser étterme
(a baia-marei rabbi hechsere)

BUCUREȘTI,

Sír. Lipsicani 7.

Telefon: 462-91

Sococ hátamögött. Postavamma szemben
csóranagu erdealyi konyha?

Látogassa meg szőnyegkiállításunkat

új helyiségünkben

Str. Ep. Ciorgariu 4.

Szebbnél szebb perzsaszőnyegek, bel- és külföldi fonalak. — Szőnyeg javítások. — Allandó tanfolyam

„ORIENT“

Schulhoi Emilné, Oradea, Strada Ep. Ciorgariu No. 4. Telefon 1004.

Védekezzünk a fertőző betegségek ellen
rendszeres és mértékletes sörivással!

Igyunk Dreher Haggenmacher sört

Mindenütt kapható!

Szentgyörgy sör, Dacia sör világos gyártmányok.
Excelentia és Bakbarna sör speciálítások.

Uj bevándorlási rendelkezések Argentínában

A napokban új bevándorlási rendelet jelent meg az Argentínába kivándorolni akarók számára. Ez a rendelet 1938. október 1-én lép életbe és az eddigi rendelkezéseket részben megváltoztatja. Különösen az lényeges változás, hogy testvérek, sógorok, unokatestvérek bevándorlása nem igényelhető. Csak szülők, gyermekek és unokák bevándorlási engedélyre igényelhetők. Az új rendelkezések megnehezítik az Argentínába való bevándorlást.

A londoni „Times” szerint azok a külföldiek, akik október 1-e után akarnak bevándorolni, fel kell mutatassanak egy engedélyt arra, hogy joguk van egy argentinai kikötőbe kikötöni. A célja ennek a rendeletnek, hogy ellenőrizze a bevándorlók kiválasztását, akik „alkalmasak arra, hogy asszimilálódjanak”. A rendelet védi a már ottlakó munkások érdekeit, nehogy az újonnan jöttek lejjomják az életstandardot. Tekintettel arra, hogy az argentinai agrártermés visszaesett, ma az az érdeke az argentin kormányának, hogy olyanok bevándorlását segítse elő, akik hajlandók mezőgazdasági települést folytatni. Nem kellenek olyanok, akik csak átmeneti letelepülésnek tartják az argentin bevándorlást és amikor csak módjuk van rá, tovább is mennek.

Az új dekrétum megfelel azoknak a nyi-

latkozatoknak, amelyeket a kormány megbízottja Evianban tett, Argentina fél azoktól a fluktuáló elemektől, amelyek nem akarnak végleg összefogni új országukkal. Ez célzás akar lenni a zsidókra, azonban ez különösen helytelen — ezt írják a német zsidó lapok is — mert hiszen azokban az országokban, ahol barátságosan fogadják a zsidókat, ott mindenkor hálásak és lojálisak a zsidók. Még akkor is jó és megbízható polgárok, amikor nem jószántukból keresnek új hazát, hanem a szűkség kényszeríti őket arra.

E pillanatban néhány iparban pangás állott be, így a textiliparban, amely jelentős részét képezi az össz-iparnak. Remélik illetékesek, hogy ez a gazdasági dekonjunktúra nem fog sokáig tartani. Evianban 44.000 bevándorlóra tett ígéretet Argentina, remélni lehet, hogy ezt a számot állani is fogja.

— VIDÉKIEKNEK POSTÁN KÜLDJÜK. KÉRJEN PROSPEKTUST. *Bon*, amellyel 5 nyelvű (román, magyar, német, francia, angol) kölcsönkönyvtárunkban 1938 szeptember 15-ig díjmentesen olvashatja a Népünk minden előfizetője és olvasója a legmodernebb könyveket. Kölcsönkönyvtár, București, Cal. Victoriei 50.

Megkezdődött az U.C.O.R nődivatáruház olcsó elárusítása

Dus választékban szerezhetik be a hölgyek

szigorúan szabott árak mellett

az őszi szövet, selyem-különlegességeket,
valamint vászon, damaszt és mosóárukat az

U.C.O.R. nődivatáruházban

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 2. (Bazár-épület)

Szülők figyelme!

Férliszabóságomat és uridivatüzletemet kibővítettem diákegyenruha- és gyermekruha osztállyal, hol úgy saját, mint hozott anyagból a legjutányosabb árakon szolgálom ki a mélyen tisztelt szülőket

Előirásos diák-egyensapkák, keszen és méret után

HACKMAYER

Férliszabóság és uridivatüzlet Bdul. Regele Ferdinand 4.

— KÉT DIÁKLÁNY vagy DIAK teljes ellátást kaphat lateiner családnál. Cim dr Harsányi Jenő ügyvéd, Oradea, Calea Victoriei 1.

— AZ ORADEAI ARVAGONDOZÓ Tanonc-otthonában néhány hely megüresedett. Felszólítjuk azon vidéki szülőket, kik gyermekeiket ipari kiképzésben kívánják részesíteni és Tanonc-otthonunkban elhelyezni, felvételi kérvényüket „Ocrotirea Orfanilor Eyrei Căminul de Ucenici Oradea, strada Alexandri 27” címre küldjék be, ahol a felvételre vonatkozó minden felvilágosítás megkapható.

— N. FUCHS ILA megkezdte ismét az angol nyelvtanítást. Str. Rimanóczy 12.

— FÜZŐ ÉS MELLTARTÓ legújabb modellekben ROSENZWEIG R. leányánál, JUST-nénál szerezhetők be. Oradea, str. Ciorogariu 11. Főpostával szemben.

**Minőségben
árakban
izlésben**

SZÖVEI

különlegességeink vezetnek!
Dus választék! Szolid kiszolgálás

Havas és Grünfeld

posztóárutár

Oradea, Piața Regina Maria 1. (Kishídő)

FELHÍVÁS.

A közelgő főünnepekre való tekintettel, felhívjuk az összes egyeték templomainak gondokságát, hogy imaházi koncessziójukat a főünnepekre kivételen szíveskedjenek.

Figyelmeztetjük az összes imaházak vezetőségét, hogy a szigorított gyülekezési tilalomra való tekintettel, engedély nélküli imaházakat a hatóság bezárja és a résztvevőket megbünteti.

Orthodox Izr. Hitközség.

Kelmefestést

Női ruhák, férfi öltönyök, trenckotok,
átmeneti kabátok vegyi tisztítását szépen
és olcsón vállalja

BORGOS

ORADEA, Színház oldal, Bazár-épület.

Patkányirtó **Binicid** 1 doboz **36** lei
Egérirtő **Magus** 1 doboz **10** lei
Svábbgátrító doboz **12** lei és **20** lei
Kis **Week-end** gázfűző **30** lei

Stern Fierărie Centrală

Piața Mihai Viteazul 2. Telefon 21-92

Neveléséges

és rossz izlésre vall nem törődni a divattal. Azzal törődni kell, mert aki elmarad tőle, feltűnővé válik. Feltűnővé teszi rossz alakja, felesleges és mindenütt előtörő kövérség, a kidomborodó csipők, túlméretezett formátlan has, mellék, hátak, amelyeket a mostani simulékony anyagok és divatos jasonu ruhák fokozottabban láttatnak. Tehát viseljen elegáns szőcsu fűzőt, hisz ma még a szilid természetűek is ritkán nélkülözhetik. A mai ruhákat csak fűzőn lehet elegánsan viselni.

Kovács Sándorné

fűzőspecialista (Nilgesz-telep) készíti a legjobbakat.

Hétéről hétre

Jeruzsálem. — Meir Mordechai Gottfried 21 éves jesivanövéndék, aki a Sfat Emet tanházban tanult, holtan találták Jeruzsálem északi részén. A szerencsétlenül megkövezték. — Egy arab omnibuszt, amely a luddi repülőterrről Jaffa felé tartott, megtámadták a terroristák. A velük utazó arab rendőrtől kérték, hogy adja át fegyverét. Amikor ezt megtagadta, agyonlőtték. — A haifai Palestine Electric Corporation munkásait szállító autobuszra bombát dobáltak, melynél három ember súlyosan megsebesült. — Tel Aviv és Jaffa határában bombát dobáltak. Sabbatai Parienta nyolc éves gyermek meghalt, fivére, a 12 éves Jozsef súlyosan megsebesült. Három zsidó könnyebben megsebesült, közöttük egy 12 éves kislány. — Néhány nappal ezelőtt négy felfegyverzett arab megtámadta a tulkaremi telekkönyvi hivatalt és valamennyi könyv és akta kiadását követelték. A terroristák összenyalábolták az iratokat, három írógépet és feldobták egy rendszám nélküli autóra. A tettesek elmenekültek a zsákmányukkal. Rendőrség és katonaság üldözi a tetteseket. — Akko közelében három ezred katonaság, amelyet repülőgépek is támogattak, megütöközt egy jól felfegyverzett terrorbandával. Két angol katona meghalt, hét katona, közöttük egy tiszt, megsebesült. A terroristák 39 embert veszítettek. — Nablusban egy korahajnali órában szigorú házkutatást tartottak 200 személyt tartóztattak le. 24 órára lezárták a várost, senki sem hagyhatta el. A nablusi szamaritanus negyedben is tartottak házkutatásokat és nyolc arabot tartóztattak le. — A jeruzsálem-nablusi ut két oldalára, három kilométeres sávban ostromállapotot rendeltek el. Nablusban erőlyesen kutak a katonaság. — Kalkille délkeleti részén harc kezdődött az Irish Guards ezred és terroristák között. Előbb egy katonai teherautót robbantottak fel. A csapatok repülőgépeket rendeltek ki. A harc hevében egy repülőgép lezuhant és a két pilóta meghalt. Tíz terrorista halt meg és sok megsebesült. Egy angol katona meghalt, kettő megsebesült. — Hans Heiniger 70 éves zsidó Kfar Sirkin és Petah Tikva között meghalt. — Raanana mellett Anselm Aron 32 éves kolonistát megölték. Mindkettő németországi menekült volt. — Jakob Meir 50 éves zsidó az Evelina de Rotschild iskola mellett súlyosan megsebesült. Jakob Watzman 48 éves, aki a jeruzsálemi Szentegylet alkalmazottja, meghalt egy ismeretlen tettesek által elkövetett merénylet folytán. — Egy Haifából Emek felé haladó autobuszt megtámadták az arab terroristák. Weinstein Ábrahám 28 éves kolonista súlyosan megsebesült. Ütközet fejlődött ki, amelynek hat arab meghalt. Lichtenstein Ábrahám 25 éves kolonista, a Kibbuc Alonimból elesett a harcok hevében. Öt utas megsebesült, közöttük Mose Errerson, a Tnuva vezetője Haifában, Natalie Tabenkin Ejn Charodból és Rafael Buber, aki Martin Buber egyik fia, aki Gewa-ban kolonista. — Lieserovits rendőrszektör három gyermeke visszatért, akiket terroristák elraboltak. Szüleiket szintén elrabolták az atliti fogházból és a Mismar Haemekbe vitték. A gyermekek arab ruhákat hordtak, amikor megkerültek. Elmondották, hogy két arab vitte őket vissza. Abu Durrah arab felkelővezér levelét is magukkal hozták, aki „becsületszavára kijelenti, hogy a gyermekeknek semmi bántódása nem volt.” A gyermekek elmondták, hogy a terroristák között volt egy európai orvos is. — Megtalálták Josua Dubno mérnököt, aki tíz napig volt a terroristák fogságában és arab öltözékben vándorolt velük. A nablusi hegvekből a Jordán felé ment velük. A váltásdíj megfizetése után egy taxin menekült, három arab kíséretében, akik Nathaniába vitték.

Páris. — A franciaországi Keren Kajemet ülésén Raymond Chesler professzor érdekes előadást tartott palesztinai utibenyomásairól. — J. Meyrovits, aki régebben nagy szerepet játszott az orosz zsidóság franciaországi települése körül, a napokban elhunyt. Sokáig elnöke volt az ORT, francia szekciójának és 1937-ben igazgatója, az ORT. pavillonnak a párisi világkiállításon. — A Rotschild-alapítvány új iskolát létesített, amelyen betegápolónővéreket képeznek ki. Az iskolát a párisi Rotschild-kórház keretei között létesítették. A francia állam az új intézetnek megadta a rendes nyilvánossági jogot és francia állampolgárral egyenértékű diplomát fog kiadni. — A „Temps” vezércikkben foglalkozik a menekültügyek kérdésével és tiltakozik az ellen, hogy a francia állam ne adjon ideiglenes tartózkodási engedélyt menekülteknek. Azoknak pedig, akik hasznára vannak a francia államnak, azoknak végleges letelepedést is adjanak és különösen, ha az illetők beleilleszkednek a francia állam jogkereteibe. Óvatos bevándorlási politikát kell űzni a francia államnak.

BUN DE IMPRIMAT.

„GRAFICA” ORADEA

— **KIRABOLTÁK A NABLUSI POSTAHIVATALT IS.** (Jeruzsálem). A nablusi postahivatalt felfegyverzett arabok megtámadták s 2000 fontot vittek el, mely a Barclays Bank nablusi fiókjához címezték. Tudvalevőleg ettől a banktól raboltak el 5000 fontot legutóbb. Egy zsidó segédrendőrt Migdal Zedek mellett (Petah Tikva kerület) holtan találtak. A holttest mellett egy cédula volt, amelyen a következő állott: „Ezt a halálos ítéletet egy terrorista hadbíróság hozta, mert titkokat árult el”.

GÖRÖG KATOLIKUS ESPERES GYÜJTÖTT PÉNZT, HOGY LOVAT VEGYENEK EGY SZEGÉNY ZSIDÓ FUVAROSNAK. Satumarei tudósítónk jelenti: A közeli Medias-Aurit községben történt és mi készséggel adunk helyet, hogy az alanti esetet hirlapilag nyugtázzuk. Ferița Ioan görög-katolikus esperes, volt szenátor, ismételtan tanujelét adta humánus gondolkodásának, amidőn bajba jutott embertársának olyan spontán sietett a segítségére. Nála nem volt baj, hogy a segítségre szoruló véletlenül Klepner Duvidnak hívják, csak azt látta, hogy a parochiájához tartozó községben több gyermekes család maradt kenyér nélkül. Klepnernek a rosszul táplált lova felmondta a szolgálatot és megdöglött. Az emiatt kétségbeesett Klepner, aki fuvaros volt, mindent megmozgatott, hogy egy kis kölcsönhöz jusson, amiért egy új lovat vehessen, de minden fáradozása hiábavaló volt. Ferița esperes volt az, aki minden felkérés nélkül a saját adományával megkezdve összegyűjtötte Klepner lovának az árát.

— **BADEN BEI WIEN MEGRENDSZABÁLYOZZA FÜRDŐVENDÉGEIT.** — Bécsből jelentik: Az idegenforgalmat szabályozó testület üzletvezetőségén történt megbeszélésen, amelyen a kerületi kormányzó és Baden bei Wien polgármestere is résztvett, Baden bei Wien ausztriai fürdőhely zsidó fürdővendégeire a következő irányelvek állapították meg: A Baden bei Wien fürdőhely a jövőben lemond véglegesen a zsidó vendégek látogatásáról. Addig is a következő nagyüzemi szállodái Badennek, vegyesen fogadják meg vendégeiket, de legfeljebb 15 százaléka lehet azoknak zsidó: a Gutenbrunn, Esplanada, Earl Sacher, Grüner Baum gyógyszanatóriumok és nagyszállodák, míg a közép és kisüzemi badeni hotelek teljesen elutasították magukat és nem fogadják be zsidó vendégeket. Korlátozás nélkül csupán zsidó tulajdonosok szállodái és vendégfogadói fogadhatnak be zsidó vendégeket. A személyzetre teljesen a nürnbergi törvények alkalmazandók. A kávéházak, vendégfogadók és kimerések ugyanígy szabályozandók és megjelölendők a következő felirással: „Zsidók nem kívánatosak”. A városi gyógyberendezések és fürdősétányok nemárjáknak tilos. A „Franzensbad” thermalfürdő és a városi ásványvíz uszoda kizárólag zsidó fürdővendégeknek lesz fenntartva.

— **Bezárta a rendőrség a jeruzsálemi „Plugat Kotel”-t.** (Jeruzsálem.) A Betarszervezetnek a jeruzsálemi óvárosban volt egy osztaga, amely a Panaszfalhoz igyekvő zsidók életbiztonságára ügyelt. Azokat a zsidókat, akik a Szent-falhoz igyekeztek, ennek az osztagnak tagjai kísérték oda, nehogy arab támadásnak legyenek kitéve. A brit rendőrség most feloszlatta és bezárta helyiségét ennek az új cionista osztagnak anélkül, hogy a kellő védelemről gondoskodott volna.

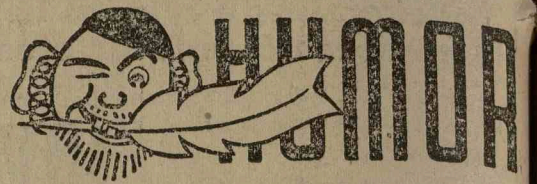
Kényelmes Pensió!

Elsőrendű orl. kóser vendéglő és bodega!

Gelbstein-nál, București

Str. Azilul de Noapte 12. Telefon 51-2-39

Olcsó és pontos kiszolgálás!

MENDELE KOCKER MONDASA

Egy zsidó elment hozzá, hogy nagy bajban van és kéri, hogy a rebbe imádkozzon érte, mert nagy segítségre van szüksége.

A rebbe ráivallt és azt mondotta:

— Nem szégyelled magad, épkezláb ember vagy és küldönc kell egy dolog elvégzésére. Vedd elő te magad a tillemat, menj el és imádkozz egyedül és kérj segítséget magad. Nincsen semmi okod arra, hogy megbízottakkal beszéltes az Urat. Csak Te magad menj...

MIÉRT HARAGSZIK A ZSIDÓKRA

Egy olyan országban vagyunk, ahol ugyancsak sok az antiszemita.

Egy kelletlenül hangosabb antiszemita gróf és egy demokrata politikus diskurálnak.

— Te, — kérdi a demokrata — tulajdonképpen miért haragszol a zsidókra?

— Egy szörnyű hibájuk miatt.

— És pedig?

— Tudod, nálunk csak ötszáz ezer zsidó van és ezek nem képesek minket eltartani, legalább egymillió kellene belőlük.

EZ IS ÜZLET

A minap egy ur megcsuszott az utcán egy narancshéjon és a lábát törte. Miután ép a közelben volt egy szanatórium, a járókelők azonnal odavitték, ahol rögtön orvosi kezelést kapott.

Az orvosok alig végeztek vele, egy toprongyi emberke állított be a szanatóriumba.

— Mi tetszik? — kérdezték tőle.

— Bocsánat, idehoztak be egy töröttlábú férfit?

— Igen, elcsuszott egy narancshéjon és eltört a lábát.

— Ugy? Akkor kérem a províziót.

— Micsoda províziót?

— Tetszik tudni, én dobtam el a narancshéjat.

Egy zsidó lovagias ügy

Valamelyik kis városban a zsidó nőgyógyász egy este meghívott véletlenül rálepett a másik feleségének a lábára.

— Uram, — mondta dühösen a megbántott asszony férje — ezért ön nekem elégtétellel tartozik.

— Allok rendelkezésére, — felelte a kihívott nyugodtan — ott ül a feleségem, lépjen maga is a lábára.

LEVÉL A HARCTÉRRŐL

A fiatal zsidó katona annakidején orosz fogságba esett. Nyolc nap múlva a következő levelet írta haza:

Kedves szüleim! Nagyszerű dolog van itt, ugyan élek, mint a hal a vízben, ha továbbra is ilyen jó lesz a koszt, örökre hadifogoly maradok. Ami az oroszokat illeti, ők a világ legszeretettelőbb népe. Csókol fiatok, Móric.

Utóirat: Tegnap barátom, a Goldstein Samu, fenti tényeknek pont az ellenkezőjét írta haza, mire sztandepede felakasztották.

MAR MINDEGY...

A paciens elmegy az orvoshoz, aki megvizsgálja, kikérdezi, aztán így szól:

— Barátom, ha tovább iszik és szivarozik, tíz évvel megrövidíti az életét.

— Mbach, — mondja a paciens — mégse hagyom abba. Legfeljebb tíz évvel tovább leszek halott.

MÉGIS VAN TEREMTŐ AZ ÉGBEN

A városka modern rabbja, persze csak családi körben, nagyon szerel kártyázni. Különösen huszonegyest szeret játszani apró leikkbe. Artatlan és izgalmas szórakozás.

A minap is huszonegyest játszottak. A rabbi tizennégyre lapot kért és gusztálni kezdett. Reszelő ujjakkal mozgatta felfelé az új lapot, amit csak lassankint ki nem derült, hogy egy boldogító helest kapott. Magasta tartva a lapjait, hangosan kiáltott fel:

— Mégis van Teremtő az égben.